

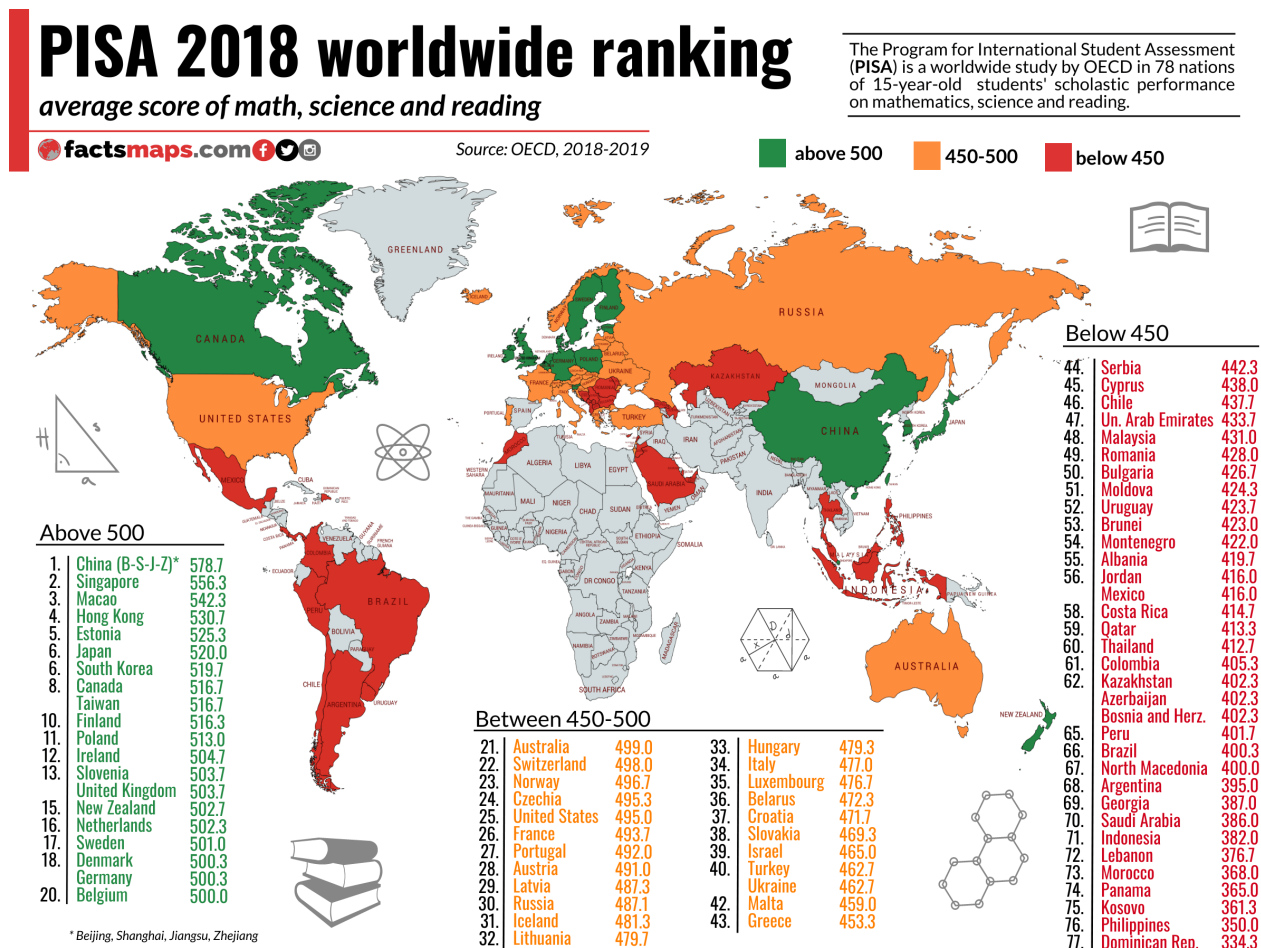
Jó Gyakorlatok - Összehasonlító Erasmus Képzés

2021.10.10-16. helyszín: Finnország és Észtország

Szakmai beszámoló

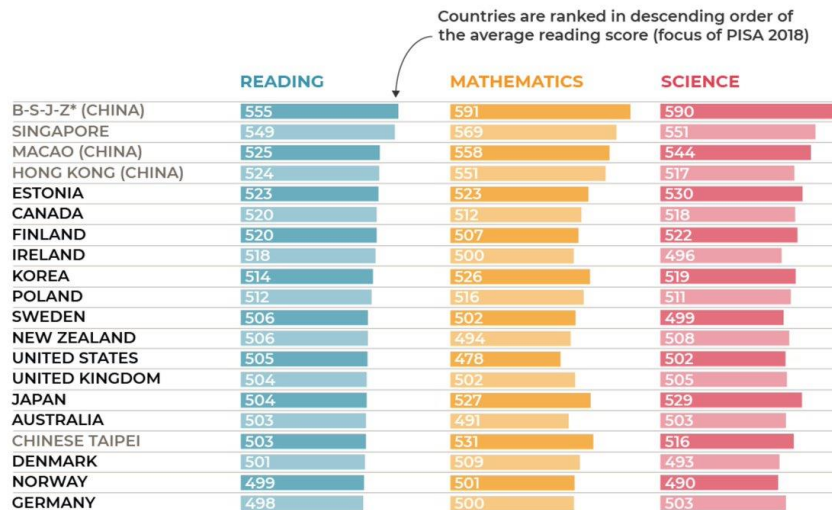
Október közepén alkalmam nyílt egy nagyon érdekes külföldi pedagógiai képzésen részt venni. Három napig a finn, majd a Balti-tenger átszelése után újabb három napig az észt iskolarendszerrel ismerkedtem, miközben arra a kérdésre kerestem a választ, hogy e két ország diákjai miért teljesítenek olyan kiemelkedően a nemzetközi méréseken.

A **PISA** olyan felméréssorozat, amely három területen (matematika, természettudományi műveltség és szövegértés) vizsgálja a 15 éves tanulók képességeit. A felmérés háromévenként zajlik a résztvevő országokban, a legutóbbi 2018-ban volt.

PISA 2018 results

Snapshot of students' performance in reading, mathematics and science

A finn sikereknek az oktatásra fordított nyilvánvaló anyagi támogatásokon kívül még egy nagyon fontos titka lehet: a diákok elhiszik magukról, hogy bármilyen célt elérhetnek, ha azért kitartóan és keményen dolgoznak. A tanárok nagyfokú bizalmat élveznek a szülők és az intézmény részéről, s teljesen szabadon dönthetnek arról, hogy a tananyagot milyen módszerrel tanítják. A tanári szakma ott erkölcsileg és anyagilag is nagyon megbecsült, a tanárképző egyetemeken kb. hússzoros a túljelentkezés. A diákoknak ingyenesek a tankönyvek, az iskolai étkezés, minden segédanyag, eszköz (toll, ceruza, iskolatáska, stb.) és tanulmányi kirándulás.

WHAT MAKES FINLAND SO GOOD?

- SCHOOL AUTONOMY & IDENTITY
- LIMITING STUDENT TESTING
- PLANNING RESPONSIBILITY AND TRUST
- INVESTING IN EQUITY AND EQUALITY (EVERY CHILD)
- HANDLING LEADERSHIP TO EDUCATION PROFESSIONALS
- INTERNATIONAL INFLUENCE
- RESPECTFUL & INSPIRING WORKING CONDITIONS
- COOPERATION & COLLABORATION
- NO TOUGH COMPETITION
- HIGH TEACHER EDUCATION PROGRAM
- FAIRNESS IN PAY

Source: Finnish Lessons 2.0. By P. Sahlberg

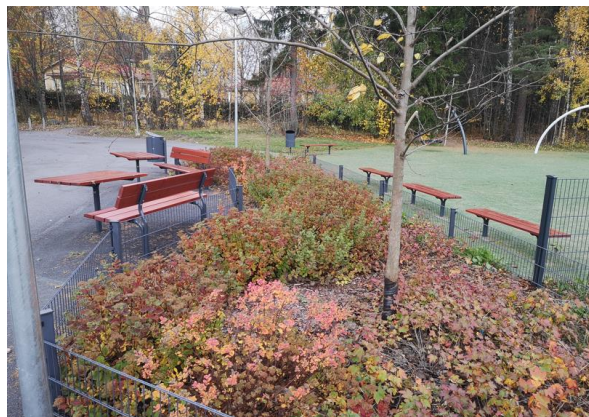
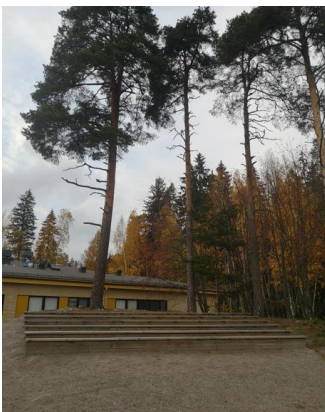
Mivel minden finn iskola hasonlóan magas színvonalú oktatást biztosít, a diákok a lakóhelyükhöz legközelebbi iskolába járnak, nincs szükség válogatásra. A képzési programban szerepelt a Helsinkiben lévő **Havukoski Iskola** megtekintése, mely kissé rendhagyó módon történt: a diákok nélküli épületbe késő délután tudtunk bemenni.

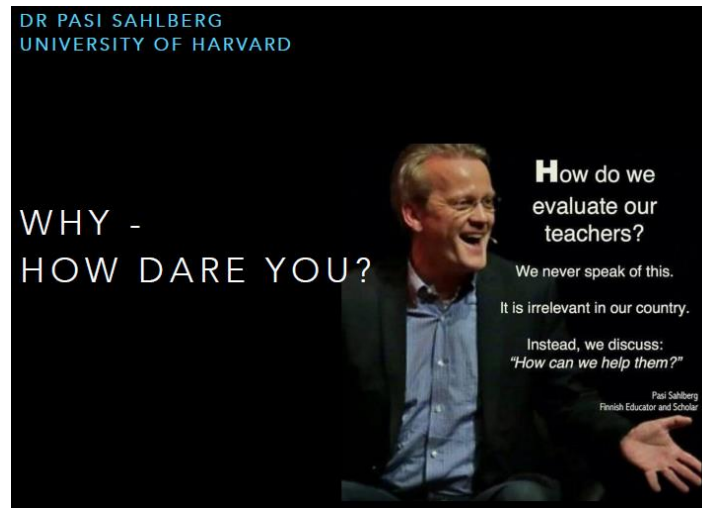
Az épületben az osztályterem nagyon változatosak: van több olyan terem, amely három elkülönített részből áll és kis terekkel, kuckókkal; a diákok a saját igényeiknek valamint képességeiknek megfelelően tanulhatnak. Mindennek helye van a teremben és a folyosókon: helye a tanulásnak, közös munkának összeforgatható asztalokkal, helye van az egyéni munkának a fal mentén felállított saját, kis íróasztalokkal, polcokkal, helye van a másik sarokban a kézműveskedésnek, asztalokkal, mobil szekrényekkel, eszközökkel, anyagokkal, és helye van pl. a galérián a játéknak, az olvasósaroknak, sőt néha a pihenésnek is.

A kinti hűvös idő miatt, de egyébként is eléggé általános, hogy váltócipőben, vagy akár cipő nélkül vannak a gyerekek az iskolában. Láttam szabadtéri, tanulásra használatos füves helyet is, mely nagyon tetszett. Az iskola sportpályáit és játszótereit nem védi kerítés, mert az egész helyi közösség használhatja azokat. Az iskola szeretné, hogy a diákok családjai is részesei legyenek az iskolaéletnek.

A tanítás legtöbbször két tanár vezetésével zajlik, kb. 10 diák jut egy tanárra. Az órák állandó differenciálással és személyre szabott segítség lehetőségével zajlanak. A tanároknak és diákoknak rengeteg ingyenes oktatási anyag áll rendelkezésükre. Hangoztatják, hogy: 'Teachers are independent, trusted and free.' Ez azt jelenti, hogy a tanárok függetlenek, megbíznak bennük és szabadok. A gyakorlatban tehát senki nem kérdőjelezi meg a szakmai módszereket és a használt pedagógia eszközöket, mert bizonyosan pont a megfelelőket használják. A tanfelügyelet, vagy a pedagógusok ellenőrzése nem ismert fogalmak, mert 1987-ben megszűntek.

Az iskolákban nincs külön informatika tantárgy, mert minden egyéb tantárgyba be van integrálva. Robotikával és programozással nagyon kicsi kortól foglalkoznak a gyerekek. Az idegen nyelv oktatása döbbenet: egy hetedikes korú diák három idegen nyelvet tanul; angolul elsőtől, svédül harmadiktól, és még egyet, amit választ hetedikétől. A kézírást bár kiskorukban tanulják a gyerekek, az inkább hasonlít a gépelt írásra.

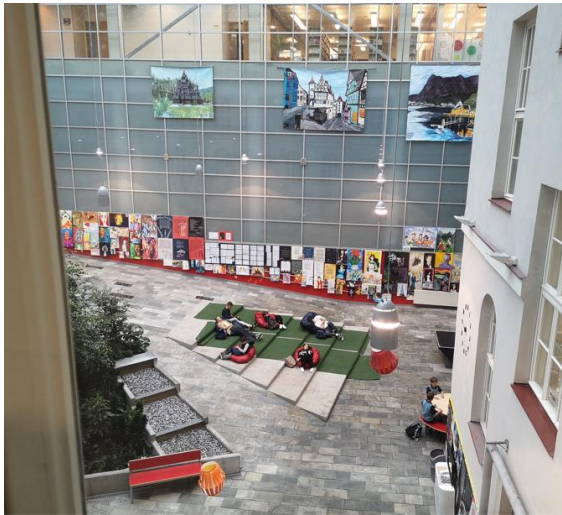

A finnek nagyon félnek a járványtól, ezért idegeneket nem engednek be az iskolákba és ott csak üres iskolákat láthattam. Viszont ellátogattunk az 'Oodi Central Library'-ba, azaz a legújabb könyvtárba Helsinkiben. A 2018-ban átadott modern építészeti remekmű hatalmas üveg, acél és fa felületekből áll és területének csak egy harmadában található könyvek. A többi rész mind-mind a közösségi tereknek ad helyet.

Az észtországi napok alatt módomban nyílt egy élettel teli iskolát is meglátogatni, melynek neve: **Tallinn 21. Kool**. A főbejáratnál mindannyiunknak ellenőrizték a védettségi igazolványát és bejutva a belső udvar barátságos, a szabadidő változatos eltöltésére alkalmas óriási tereit láttuk.

A gyerekek önbizalmát bizonyára erősíti az, hogy a színvonalas alkotásaik díszítenek minden közösségi teret. Egy gimnazista diák vezetett körbe minket, kiváló, akcentusmentes angol nyelven, nagyon kedvesen megmutatott mindent, amire egy óra elegendő volt.

Nagyon tetszett a régi diákokra emlékezés módja: egy hatalmas falra gyöngybetűkkel van felírva minden egyes öregdiák neve. A lépcsőfordulóban nagyon sok fotó kap helyet: olyan öregdiákokéi, akik híresek, vagy tudományterületükön kiemelkedőt alkottak. A legmegkapóbb az a két tükör, melybe minden diák belenézhet, s melyek alá ez van írva: 'Lehet, hogy Te leszel a következő, akinek a fotóját a dicsőségfalra kitehetjük'.

Az ész-tanítási rendszer - bár finn mintára épül - pár, főleg külső tényezőben különbözik, pl. hogy a diákok hatodikos korukig egyenruhát hordanak, de utána is van 'dress code': nem lehet farmert, kapucnis, vagy nagy feliratos felsőt

viselni. Programozással és robotikával már kisiskolás kortól foglalkoznak a gyerekek, és az idegen nyelvek tudása itt is elképesztő. Itt a dolgozatok és a mérések is sokkal gyakoribbak; a tankötelezettség 19 éves korig tart, és az iskolák igazgatói döntenek minden pedagógiai, gazdasági és adminisztrációs ügyben.

A finn és észt iskolák szerint a legfőbb értékek, melyeket a diákokban fejleszteni kell: a kreativitás, felelősségvállalás, kritikus gondolkodás, tolerancia, hazafiasság, nyitottság, együttműködés és szorgalom.

Számomra egy finn iskolaigazgató mondata foglalta össze leginkább a látottakat:

„Az élet megváltozott, a mai gyerekek már mások, ezért az oktatásnak is változnia kellett. ”

Galikné Bertus Annamária
pedagógus